

Stichting BuurtLAB
Stichting Ravottuh
Jaarverslag 2019

Stichting BuurtLAB
Postbus 22045
3003 DA Rotterdam

Bezoek:
Crooswijksebocht 10a
3034 NA Rotterdam

buurtlab.nl
info@buurtlab.nl

Buurt: Oudeland | Actief sinds: 2013
RAVOTTUH, FC Zyllyn, Hoog Koeture

INHOUD

1. INTRODUCTIE

BuurtLAB. Het ken ook anders.

2. Het NET-NIET-IN10STAPPENPLAN.

3. ETEN 2019

4. SPELEN 2019

5. SPORTEN 2019

6. ONTWIKKELEN 2019

7. ALGEMEEN 2019

INTRODUCTIE. BuurtLAB.

De afstand van tussen beleid (en de mensen zich hier dagelijks mee bezig houden) en mensen in kwetsbare situaties in de samenleving is groot en lijkt nog groeiende. Deze groepen ervaren steeds meer complexiteit, voelen zich steeds minder gehoord, weten niet meer hoe zij zelf iets voor elkaar moeten krijgen. In het ergste geval haken zij af. Klaar, verzuurd en boos. Zij denken dat zij doorzichtig zijn: zij zijn er wel maar voelen zich niet gezien. Alsof een deel van de samenleving hen liever niet ziet. Door hen heen kijkt.

Onderling hebben ze vaak wel oog voor elkaar. Ook al hebben ze nog zo weinig, ze helpen elkaar. Dat zorgzame en die solidariteit raakt ons. Iedere keer weer.

De groter wordende afstand draagt op zijn zachtst gezegd niet bij aan veerkrachtige, vitale buurten waar de overheid van bewoners steeds meer dat zij zelf de schouders eronder zetten en dingen voor elkaar boksen.

In deze buurten is participatie veelal verworden tot een 'vinkje op de lijst' van te nemen stappen om iets van de grond te krijgen in de buurt. Bijeenkomsten in een zaaltje. Vergaderingen met geklaag en wantrouwen, waar degene met de grootste mond de meeste tijd en aandacht krijgt.

HET KEN OOK ANDERS

Er zit 'in' deze mensen/burgers, ondanks de kwetsbare situatie waarin zij vaak verkeren, creativiteit en veerkracht. Zij hebben ideeën over de oplossingsrichtingen voor de problemen in hun buurt. Zij zijn experts op het gebied van hun eigen ervaren leefbaarheid.

Wanneer je die expertise, creativiteit en zorgzaamheid weet aan te boren, gebeuren er mooie dingen..... Iets dat wij sinds 2007 ervaren.

Buurt: Crooswijk | Actief sinds: 2014

COOLzaad, RAVOTTUH, FC Zylyn, Pleinmama's

HET NET-NIET-IN10STAPPEN-PLAN. INTRODUCTIE.

PRAKTIJK SENSITIEF

De uitkomst staat niet vast, maar de weg ernaar toe wel.

Het lijkt voor de hand liggend om een formule, die is succesvol is ontwikkeld in een buurt, op te schalen en uit te rollen naar andere buurten. Werkt Formule x prima in buurt x op het gebied van armoede? Dan rollen wij die ook uit in buurt y. En buurt z. Wij sluiten niet uit dat een dergelijke manier van werken ook succesvol kan zijn.

Bij BuurtLAB gaat het niet om het opschalen van de uitkomst. Het draait allemaal om de wegen ernaar toe. Omwegen die regelmatig sneller lijken te zijn.

Om de creativiteit bij mensen zelf aan te boren en om te zetten in actie heeft BuurtLAB HET NET-NIET-IN10STAPPEN-PLAN.

Wij zijn iedere keer weer verrast over de uitkomsten van dit stappenplan. BuurtLAB werkt al ruim 13 jaar op deze manier. Er zijn bijzondere en mooie formules uitgekomen. Formules die in de kern vaak simpel zijn en misschien wel voor de hand liggend.

Winnaar Appeltje van Oranje in 2013

DE UITKOMST IS ANDERS

ONZE AANPAK STAAT VAST

Buurt: Alexander | Actief sinds: 2014

Proef, RAVOTTUH, BuurtLABBus

HET NET-NIET-IN10STAPPEN-PLAN. STAP 1, 2 & 3.

STAP 1: DE VRAAG ACHTER DE VRAAG

Er is altijd een aanleiding. Een vraag. Die komt vanuit een gemeente, een school, een andere organisatie of groep bewoners. Wat is de vraag en waarom is juist die vraag er? Onze ervaring is dat er onder de eerste vraag onderliggende vragen zijn. Die willen wij op tafel.

STAP 2: WAT KUNNEN WIJ AL VINDEN EN WETEN?

Op zoek naar bestaande data en informatie over de buurt, de vraag en het probleem. Wij Googlen, lezen reeds verschenen stukken, trekken rapporten uit de la en gaan op zoek naar wat er al te vinden is. Inlezen, zoeken en speuren.

STAP 3: GEWOON EENS KIJKEN (EN VERBAZEN)

Dat doen wij door:

- a. wandelen in de buurt
- b. ons laten verrassen en verbazen over wat wij zien en tegenkomen
- c. toevallige ontmoetingen
- d. kennismaken met organisaties die al in buurt actief zijn
- e. beelden maken (foto's)
- f. herhalingen van blokkies om op andere momenten in een week

HET NET-NIET-IN10STAPPEN-PLAN. STAP 4.

STAP 4: VERDUNDE ERNST (40 weken)

Verdunde Ernst. Nee, wij hebben deze mooie term niet zelf bedacht. Hij komt uit de Presentiebenadering. Ere wie ere toekomt. Maar toen wij hem lazen en begrepen wat de achterliggende gedachte is, kwam hij goed binnen. Het dekt de lading van wat wij doen als wij met mensen aan de slag zijn. Namelijk dat wanneer je samen iets doet, zorgen en meningen makkelijker gedeeld kunnen worden. Alsof je brein in een stand komt waardoor praten over wat je bezig houdt, makkelijker en ontspannen gaat.

Een prachtig voorbeeld in het 'doen van verdunde ernst' is bakker Abel van de Taarten van Abel. Althans dat vinden wij. In zijn televisieprogramma's bakt hij taarten met kinderen die problemen hebben, iets bijzonders meemaakten of met een levensvraag worstelen. Terwijl de mooiste baksels worden bereid, krijgt Abel de kinderen altijd op een ontspannen manier aan het praten over wat hen bezighoudt.

Tijdens de activiteiten/aanbod die wij doen midden in de buurt (40 weken lang, buiten, in de publieke ruimte) mengen wij het stellen van de juiste vragen, interesse en humor om tot de ernst van de zaak te komen. Daarbij delen wij zelf ook persoonlijke verhalen en tonen kwetsbaarheid (tot een bepaalde hoogte). Die hoogte hangt af van de situatie en de persoon met wie je in gesprek bent. In alle gevallen is het van essentieel belang dat we vertrouwen uitstralen dat wat gedeeld wordt, in goede handen bij ons is.

VERDUNDE ERNST

Door samen iets te doen tot de kern komen.

Buurt: Cool | Actief sinds: 2008

COOLzaad, FC Zylyn

HET NET-NIET-IN10STAPPEN-PLAN. STAP 5 & 6.

STAP 5: HAAKJES

Hier tellen we de eerste 4 stappen bij elkaar op en proberen vat op de zaak te krijgen. Wij zoeken naar de ideeën en oplossingsrichtingen van bewoners. Haakjes om uit te werken.

STAP 6: EEN GOED IDEE. HET BEGINT ALTIJD MET EEN KLEIN IETS

De ideeën van bewoners moeten vorm krijgen in een plan/concept/aanpak. Hoe je het ook wilt noemen.

We nemen afstand en dan.....plots is het daar.

Vlak voor ons neus.

Een klein iets.

Een opmerking van iemand. Een gesprekje met een kind. Een uitspraak van een bewoner. Een artikel. Een vluchtige observatie. Een simpele oplossing bedacht door een bekende. Een product dat in de schappen staat van de lokale supermarkt. Een gesprekje, dat je toevallig opvangt, tussen buurtbewoners.

Dat zet ons aan het denken. We praten, appen, en schrijven er korte stukjes over. Delen het.

Laten het even liggen. Slapen er wat nachten over.

En dan blijft er iets van over of niets. In het geval dat er iets van over blijft, maken wij van iets een plan op hoofdlijnen.

HET NET-NIET-IN10STAPPEN-PLAN. STAP 7,8 & 9.

STAP 7: SCHAVEN & WRIJVING

Het plan leggen wij voor aan bewoners en andere partners. Onze ervaring is het plan/concept bij de start klein van aard is. Overzichtelijk en behapbaar voor een grote groep bewoners. Gericht op het behalen van een eerste succes en het tanken van vertrouwen.

Vaak moet er nog worden geschaafd. Uiteindelijk is het plan klaar en heeft het een begroting. Wat kost het en wie gaat dat betalen? Klaar om ingediend te worden bij gemeente, fondsen of andere bronnen van financiering.

En daar ontstaat altijd enige wrijving, want het moet passen in bestaand beleid en bewoners moeten zichzelf er in herkennen. BuurtLAB 'vertaalt' het plan en stemt af op beleid.

STAP 8: ACTIE. ACTIE. ACTIE.

En dan is het moment om aan de slag te gaan.

Actie. Actie. Actie.

Samen de schouders eronder te zetten.

Werken aan kleine successen en kleinschalige overwinningen.

STAP 9: WAT LEVERT HET OP?

Wij vinden het goed en bovenal leerzaam om gedurende het proces met enige regelmaat te thermometer in de aanpak te steken. Wat is de stand van zaken en wat levert het op? Dit doen wij op verschillende manieren. Manieren die passen en aansluiten bij bewoners en waarvan de uitkomsten bruikbaar zijn in de verantwoording richting partners en financierders.

WAT ZEGGEN BEWONERS OVER ONS

Joney (moeder uit Oudeland):

“**Wij hadden jullie expertise nodig. Jullie hebben de juiste balans gezocht tussen expertise/kennis en onze eigen mening.**

PROFESSIONALS KOMEN EN GAAN IN DE BUURT.

Maar bewoners willen vast gezichten.

Sommige buurten zijn al 10 jaar 'vaste klant' bij BuurtLAB.

BUURT LAB©

BUURTLAB ONTWIKKELT CONCEPTEN OP BASIS VAN INPUT VAN BURGERS [PRAKTIJK SENSITIEF]

ETEN

• GROENTUH

• SMAKELIJKE
MOESTUINEN

SPELEN

• RAVOTTUH

• GROENE SCHOOLPLEINEN

• VERLOREN LANDJES

SPORTEN

• FC ZYLYN

• SPORTCAMPUS
CROOSWIJK

• OPLEIDING LSR

ONTWIKKELEN

• HOOG KOETURE

• BUURTLAB BUS

INFO@BUURTLAB.NL

WWW.BUURTLAB.NL

ETEN

- **GROENTUH**

- **SMAKELIJKE
MOESTUINEN**

GROENTUH & SMAKELIJKE MOESTUINEN

GROENTUH

Groentuh is een 2-jarig programma voor het basisonderwijs, waarbij het leren kweken en eten van verse groente centraal staat. Door een deel van het schoolplein (max. 100m²) te 'vergroenten' met moestuinen, natuurlijke elementen en het planten van (eetbaar) groen wordt een compacte, aantrekkelijke plek gerealiseerd waar getuiniert, gespeeld en geleerd wordt. Groentuh heeft een educatief programma vol uitdagende activiteiten die op locatie uitgevoerd worden.

In 2019 zijn wij samen met de Stadstuinman dit programma gestart. Het plan ontwikkelen en uitwerken om vervolgens financiële middelen te zoeken. Vanuit de Provincie Zuid Holland is een flinke bijdrage gedaan en kregen wij een aantal bijdragen vanuit fondsen zoals de Rabobank. De eerste acties bestonden uit het zoeken van 5 geschikte locaties, scholen die enthousiast waren/zijn over het programma. Eind 2019 waren deze voor een groot deel bekend en was het plan om in de eerste helft van 2020 de plekken te realiseren.

SMAKELIJKE MOESTUINEN

Smakelijke Moestuinen is een breed opgezet voedings- en leefstijl interventieprogramma gericht op kinderen van 1 tot 4 jaar in kinderdagverblijven en peuterspeelzalen. Op het kinderdagverblijf kweken de pedagogisch medewerkers, samen met de kinderen, 16 soorten groenten in de moestuin. Deze worden met de hele groep geproefd. Ook worden verschillende activiteiten georganiseerd rondom het thema groente.

In 2019 startten ruim 130 nieuwe locaties in Nederland met het 3-jarig programma. Door bijdragen vanuit landelijke programma's Jong Leren Eten en JOGG konden wij fikse kortingen geven op het deelnamebedrag.

SPELEN

- **RAVOTTUH**

- **GROENE SCHOOLPLEINEN**
- **VERLOREN LANDJES**

RAVOTTUH, GROENE SCHOOLPLEINEN, VERLOREN LANDJES (1)

RAVOTTUH

Ravottuh geeft kinderen letterlijk en figuurlijk de ruimte om te spelen en te leren in de natuur bij hen in de buurt. Bewoners van jong tot oud zijn betrokken in het gehele proces om te komen tot een succesvolle natuurlijke speelplek: participatie, ontwerp, aanleg, gebruik en beheer. Op diverse locaties voert Ravottuh een activiteitenprogramma uit met de natuur als middel.

In 2019 was Ravottuh actief op de volgende plekken en buurten:

1. Othelloweg | buurt Oudeland;
2. Lieven de Keystraat | buurt Lage Land (eind 2019 plek 'opgeheven' ivm onvoldoende financiële middelen);
3. Marnixdwarsstraat | buurt Oud Crooswijk;
4. Goudse Rijweg | buurt Rubroek;
5. Oude Dijk | buurt Jaffa;
6. Akkrum | provincie Friesland;
7. Ridderkerk;
8. Nissewaard.

Naast de vaste plekken, trok Ravottuh per transportfiets door de stad om op andere plekken (grasveldjes en groene postzegels) natuuractiviteiten te doen. Wij noemden dit de Ravottuh-momentjes.

RAVOTTUH, GROENE SCHOOLPLEINEN, VERLOREN LANDJES (2)

VERLOREN LANDJES

In samenwerking met Fonds 1818 en Jantje Beton worden in de regio Haaglanden natuurlijke speelplekken gerealiseerd. Hierbij wordt de aanpak van Ravottuh gebruikt. In Leiden en Delft zijn enkele 'verloren landjes' omgevormd tot natuurlijke speelplekken met en voor de buurt.

In 2019 heeft Ravottuh de ontwikkeling en opzet van een Verloren Landje in Delft aan de Wilgenplaslaan begeleid op vraag van bewoners. Realisatie zal plaatsvinden in 2020. Daarna wordt met Fonds1818 en Jantje Beton bekeken hoe verder te gaan met het concept van de Verloren Landjes.

GROENE SCHOOLPLEINEN

BuurtLAB stimuleert scholen en kinderopvang hun directe buitenruimte te vergroenen. Schoolpleinen worden zo groene speel-, leer- en ontmoetingsplekken waarvan zowel in als na schooltijd gebruik kan worden gemaakt. We ondersteunen scholen in het gehele proces: zoeken van financiering, participatie, ontwerp, realisatie, beheer en gebruik.

Het begeleiden van scholen in hun zoektocht hoe het schoolplein te vergroenen, is in de afgelopen geleidelijk ontstaan. Ook in 2019 hebben wij in aantal gemeentes scholen begeleidt in dit proces en zijn zij tot uitvoering gekomen. In Nissewaard vergroenden Het Baken, De Toermalijn, Vogelenzang, Mgr. Bekkers, Marimba, De Piramide, Gelinckschool, De Akkers en De Vuurvogel hun plein bijvoorbeeld.

In de afgelopen
3 jaar heeft Ravottuh
30 basisscholen en kinderopvang
begeleid bij het realiseren
en gebruiken van hun eigen
groene schoolplein!

SPORTEN

- **FC ZYLYN**

- **SPORTCAMPUS
CROOSWIJK**

- **OPLEIDING LSR**

SPORTEN (1)

FC ZYLYN

Buurtsportvereniging FC Zylyn biedt het gehele jaar verschillende sporten aan. Met FC Zylyn benutten wij de ruimte en mogelijkheden die de buurt biedt (pleintjes en veldjes). Kinderen maken zo kennis met verschillende sporten en spelen wedstrijden tegen teams uit andere delen van de stad.

In het **Centrum** is in 2019 met succes aandacht geschonken aan kleutersport op de locatie van Speelcentrum Weena. Het naschoolse sport aanbod op het Landje was dit jaar een keuze menu: kinderen konden vooraf aangeven welke sporten aangeboden moesten worden. Tennis, atletiek, basketbal en voetbal waren favoriet.

In **Hoogvliet** is door de inzet van vrijwilligers (LSR) het sport- en beweegaanbod op de verschillende pleinen gegroeid. De samenwerking in de wijk is hierdoor gegroeid.

In **Crooswijk** is de inzet van FC Zylyn gericht op basketbal voor de jeugd, kaderopleidingen voor de jongeren en ondersteuning van collega sportaanbieders op Schuttersveld.

SPORTEN (2)

SPORTCAMPUS CROOSWIJK

Sportcampus Crooswijk is een initiatief om meer Crooswijkers (en andere Rotterdammers) lekker in beweging te krijgen op het multi-sport-complex Schuttersveld. Samen met sportaanbieders uit de buurt is een passend sport- en beweegaanbod opgezet dat aansluit op de vraag en behoefte van de, vooral jongere, gebruikers.

Het programma van de Sportcampus is in 2019 gericht geweest op het introduceren van nieuwe sporten en sportaanbieders. Het meest in het oog springend is het programma "basketbal is cool". Door dit programma is veel aandacht uit gegaan naar de jeugdige basketballers en wordt gezocht naar het vestigen van een basketbal- vereniging/ community op de sportcampus.

De Sportcampus heeft het afgelopen jaar met succes een aantal grotere evenementen georganiseerd zoals: de American Sport Day, Crooswijk op Stelten, een Urbansportdag met o.a Freerunning en verschillende basketbaltoernooien met het hoogste punt het "Glow in the Dark Toernooi"

OPLEIDING LSR

BuurtLAB leidt buurtbewoners op door middel van de opleiding LSR, Leider Sportieve Recreatie. In deze opleiding leren zij (bron: NSA) op een verantwoorde, eigentijdse en stimulerende wijze leiding te geven aan recreatieve sporters. Centraal staan pedagogische, didactische en organisatorische vaardigheden. Deelnemers die slagen ontvangen een erkend diploma.

In 2019 is de groep uit Hoogvliet officieel gediplomeerd. De deelnemers zijn direct aan de slag in de buurt. Ze organiseren onder leiding van de BuurtSportCoach een eigen sportprogramma en zijn actief als vrijwilliger op Zomerland. Een deelnemer heeft door de opleiding de basis gelegd voor zijn Freerun onderneming: Rooftop Kings. Inmiddels is hij in heel Rotterdam actief met het geven van lessen.

SPORTCAMPUS
CROOSWIJK

ONTWIKKELEN

- **HOOG KOETURE**

- **BUURTLAB BUS**

ONTWIKKELEN

HOOG KOETURE

BuurtLAB heeft bij meerdere projecten gezien dat mensen te maken hebben met armoede. Samen met moeders uit Oudeland Hoogvliet zijn we Hoog Koeture gestart. Bij Hoog Koeture wordt de beste en mooiste tweedehands kinderkleding ingezameld. Deze kleding wordt nagekeken, gewassen en gestreken. Een deel gaat rechtstreeks naar kinderen die het meer dan goed kunnen gebruiken. Een ander deel wordt tijdens Hoog Koeture-markten op scholen tegen een bodemprijs verkocht.

In 2019 is Hoog Koeture stil komen te liggen. De vraag vanuit bewoners was er nog steeds. Armoede lost niet zomaar op. De school met wie wij nauw samenwerkten, kreeg een andere directie en voer een andere koers. In 2020 kijken wij hoe we dit weer oppakken en anders kunnen gaan organiseren.

BUURTLAB BUS

BuurtLAB gaat regelmatig op pad met de BuurtLABbus. Een SRV-wagen vol materialen en activiteiten, waardoor snel contact gelegd wordt met bewoners. Zij hebben goede ideeën en willen 'iets' betekenen voor hun buurt. BuurtLAB ondersteunt ze bij het doorontwikkelen van hun plan, concept of aanpak. Er wordt verbinding gelegd met andere partijen en gezocht naar financiële middelen. In het begin zijn het vaak kleine dingen die werken en succes hebben. Zo ontstaat het gevoel bij bewoners grip te hebben op de zaak.

Vanaf maart tot en met oktober/november trokken wij wekelijks erop uit met de SRV-wagen in gebied Alexander. Het programma werd gefinancierd door de gemeente en door de Buurtwerk (lokale aanbieder in gebied Alexander).

**BUURT
LAB**

**SPELEN SPORTEN
ETEN ONTWIKKELEN**

WWW.BUURLAB.NL

YANUSZ POL
HERO DC

ALGEMEEN

NAAR RAAD VAN TOEZICHT

Stichting BuurtLAB naar RVT STICHTING

Met het bestuurlijk samengaan van Ravottuh en BuurtLAB is de stap gezet om de directieleden meer bevoegdheid te geven in het besturen van de stichting. De BuurtLAB directie is nu Raad van Bestuur en de voormalige bestuurders van BuurtLAB en Ravottuh zijn geïnstalleerd als toezichthouder in de Raad van Toezicht.

STICHTING RAVOTTUH

Stichting Ravottuh onder de vlag van Stichting BuurtLAB

Het afgelopen jaar hebben we stichting BuurtLAB en Ravottuh bestuurlijk samengevoegd. De directeur van Ravottuh is samen met de directie van BuurtLAB het bestuursorgaan geworden van BuurtLAB: Raad van Bestuur. De voormalige bestuurders van BuurtLAB en Ravottuh zijn geïnstalleerd als leden van de Raad van Toezicht van BuurtLAB. Het komend jaar worden alle bestaande programma's van Ravottuh ondergebracht bij BuurtLAB.